



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Vita Venerabilis Arnesti, (vulgò Ernesti) Primi Archiepiscopi Pragensis

Balbín, Bohuslav

Pragæ, 1664

Alterum Rokyczanæ Cœnobium. Caput IV.

urn:nbn:de:hbz:466:1-42763

Alterum Rokyczanæ Cœnobium.

CAPUT IV.

Stránský C. z.
Zcip. Bojem.

De Cœnobio
Rokycza-
nensi Cano-
nicor. Reg.

Reverendif-
simus D. Se-
bastianus
Zbraslawsky
S. Metropol.
Eccl. Prag.
Canonicus.

Rokyczana Civitas est, Pilsna quondam æmula, dum Husso studeret, circumferturque in Rokyczanenses salsum Catholicorum Pilsnensium dictum, quod Stránský, etfi Piccardita, refert: *gabalum in Vrbe Pilsena antiquiorem, quam Rokyczanorum Civium Religionem esse.* Ex ea urbe notissimus ille, & tantum non hæresiarcha, *Ioanes Rokycanus* prodijt, fax & turbo Patriæ, quem *Georgij Podiebrady*, Bohemiæ Regis, *Pontificem* possis dicere. In hac Civitate opulentissimum Cœnobium, *Canonicis S. Augustini*, circa Annum 1349. excitavit *Arnestus*, attribuitque Templum, quod an ab *Arnesto* conditum, an preparatum antè, dono Canonicis cesserit, ignoratur. Splendidum cetè est, eaque ætate dignum, quæ ad magnificentiam, & quandam æternitatem omnia referebat. Cœnobij ipsius ruinæ, operis dignitatem demonstrant; Camera alta, fornices impavidi; reliquæ adhuc esse cubiculum quoddam Palatio simile, narrant, qui viderunt. Quos pagos, quæ prædia, ac cætera hujusmodi *Arnestus* attribuerit, inter manus Decanorum Rokyczanensium esse dicunt, mihi videre non contigit; Bibliothecam præterea manuscriptorum librorum egregiam, eo in loco latuisse scio, an manus insidiantium evaserit, nescio. Tradunt Cives audisse à Majoribus, longè ante Canonicos, eo loco *Virgines DEO* sacras habitasse, quod mihi probabile non est, cum nulla omnino antiquitatis memoria in manuscriptis historijs inveniri possit. Sed cubiculum hodièque monstratur admirabile, in quod ingressi, dulcedine quâdam liquidissimæ pietatis, & sensu cœlesti impleantur, ut experti nar-

narrant. Eo in cubiculo preces Sacerdotum quotidianas, ad captandam pietatem dicere *Patres* Nostri solebant; nam eam Civitatem, ut plerasque per Bohemiam, primi omnium nostræ Societatis *Patres*, post Annum 1624. Christo sunt lucrati. Forsitan olim *Venerabilis Arnesti* habitatione consecratus locus, odorem hunc pietatis, quo afflantur, attraxit. Excidendi hujus nobilis Cœnobij (ut plurimorum per Bohemiam) administrum, *Cacodæmon Ziskam* elegit. Is Anno 1421. cum *Tachoviâ*, virtute obessorum repulsus, abiret, *Rokyczanam* accessit, & ad colloquium Cives evocavit; exiêre. Ille se fessum tot prælijs, recreari velle cibis & hospitio, admittique in Civitatem postulat: nihil acturum hostile, & abiturum innoxie pollicetur. Homines antiquæ simplicitatis, qui verba pro factis solerent accipere, seu quod irritatum *Tachoviensium* repulsâ timebant, admisère, totamque illam *Taboritarum* colluviem, instructis per domos mensis, lautè habuêre. At *Taborita* saturi, rectâ in *Canonicorum Cœnobium* feruntur. Aras deijciunt, statuas detruncant, Imagines sacras detrahunt, & inter manus lacerant, diffugientibus *Canonicis*, Cœnobium spoliant, ibique deprehensum amabili senectute Sacerdotem *Canonicum* notissimæ virtutis, vasi inclusum, facto circum rogo, belluæ ferales incendunt, epiphonemate adjecto exclamantes: *sic decet nos implere omnem justitiam.* Adeunt sanguinarium illum *Cyclopem Rokyczanenses Cives*, de injuriâ & pactis violatis amice exoptulant. Ille Civium pietate irritatus, *mox*, inquit, *referetis responsum*; simul signo suis dato, expilari Urbem, & rebus omnibus, quæ rapi per tumultum possent, spoliari jubet, perfectoque latrocinio urbe discedit. Ita fidem à nobis exigere solent hæretici, quam non præstant. At *Canonici* semel pulsî, Civibus *Hussum* secutis, & Templum occupantibus, (cum hæresis annos continuos ducentos regnârit) nunquam *Rokyczanam* redire potuerunt.

Excidium
Cœnobij Ro-
kyczanensis
à *Ziska*.

Traditio est:
totam fami-
liam Religi-
osam à *Tabo-*
ritis in *Tr-*
be quadam
suspensam,
quæ *Trabs*
hodieque
monstratur
inter *rudera*

Notæ

Notæ in Caput IV.

Regem Georgium Catholicum obijisse probabilis est conjectura.

G Georgij Regis Pontificem Rokyczanam. Hic Rokyczana, Georgium Regem in Catholicos omnes armavit; hujus impios conatus optimè omnium descripsit Dubravus hist. Bohem. libro 27. 28. 29. Ad extremum, paulò ante mortem, Georgium Regem ad Catholicorum partes transisse, probabile est, eamq; conjecturam R. P. Georgius Crugerius S. I. in suis Pulveribus sacris sequetur. Aliquid etiam de pœnitentia Regis Georgij innuere videtur Dubrav. hist. Bohem. l. 30. Et sanè Georgij Regis filij, Henricus, Victorinus, Henricus minor, & Petzko, Catholicè ac religiose vixerunt & obierunt. Mihi pro omni argumento est, quòd Regis Georgij cadaver, à summis Pontificibus excommunicati, Administrator Archiepiscopatùs, & Canonici (quos viros doctissimos, & legum Ecclesiasticarum peritissimos, & servantissimos fuisse scio) in Templum S. Viti inferri, & inter Catholicos Reges sepeliri sunt passi; quòd, nisi pœnitentiæ signa dedisset, futurum non erat; præcipue, quòd ex Regibus Bohemia nullus atrocius, quàm Georgius, Pragensem Ecclesiam oppugnàrit.

Disputatio Catholicorum, & fortitudo adversus Georgium Regem, & hæreticos.

Injurius in historiam Patriam, & Religionem Catholicam mihi viderer hoc loco, si narrationem quandam de Georgio Rege vetustis membranæ inventam, utilissimam scitu, & ad Ecclesiæ Pragensis decus & gloriam, ab eo qui rebus interfuit, scriptam, præterirem silentio. Non sum tam obliviosus in historia, ut existimem hæc ad Arnestum pertinere; sed satis scio, nullam alibi ferè hujus, cum Rege Georgio & Catholicis, Colloquij extare memoriam, ac fortè, nisi hîc referatur, perituram. Adde, quòd tota hæc Arnesti vita, in gloriam Ecclesiæ Pragensis à me scribitur; unde si ad Arnestum minùs spectat, ad Pragensem ejus Ecclesiam spectat; quæ singulari DEI beneficio in medio hæreticorum constituta, semper fidem servavit, & in Petra Apostolica fidei solidata, cursum plurimorum sæculorum consummavit, ideòq; repõsita est ei corona Justitiæ. Ex hac Scriptoris vetustissimi

nat-

narratione discent posteris, Fortitudinem Majorum, quâ Regibus Victoribus, & quos acies timebant, inermes Catholici Sacerdotes viriliter restiterunt. Sic ergo habet Narratio, inter membranas Glacenses inventa.

Anno 1462. in festo S. Ludmillæ, Convocatio fuit omnium Sacerdotum totius Regni Bohemiæ, ad instantiam Regis Georgij (qui se declaraverat noviter ad partem Utraquistarum, in præsentia Baronum, & Procerum Regni, & Jodoci Episcopi Wratislavienfis, & Protasij Episcopi Olomucensis) *Describit deinde author illius diætæ initium & exitum, ex quodam qui rebus interfuit: Cùm autem, ait, parendi tempus appropinquasset, junximus nos alijs, & mandatis Superiorum parvimus, & cùm collecti fuissimus in castro Pragenfi, quasi Septingenti quatuordecim, nihil ipso die actum est, quia distulit Rex propositiones suas, usque in diem Sabbathi sequentem: sed D. Doctor, Archiepiscopatûs ejusdem Administrator, ipso S. Ludmillæ die, pulcherrimum, benèq; comptum sermonè, omnibus Clericis pertexuit, sugillans sub rosa sectam tam pravissimam. Et post sextâ feriâ mandavit omnibus, ut per Spiritûs Sancti invocationem, ad eandem scilicet Metropolitanam Ecclesiam, omnes concurreremus. Nobis ibi existentibus, solennis Votiva est celebrata; quod Legistæ, sed potiùs Wiclefistæ videntes, id ipsum in die Sabbathi, in omnibus Synagogis suis fecèrè, & cùm tempus tam lugubre advenisset, summo diluculo omnes in pristino loco adventavèrè, & ad audiendas propositiones tam infaustas se paravèrè. Tempus nempe jam nobis erat præfixum, ut puta tertia decima hora. Tunc iterùm providus Pastor, volens consolari suas ovculas omnes, in Capellâ S. Wencellai *jussit ire*, & diligenter lupos experiri, nè ovibus miscerentur. His ergo peractis, duleiter nos affabatur, qualiter pergerè, & coram Rege persistere deberemus, nec qualemcunque quæstionculam cum adversarijs moverè, & qui loqui, quive tacere deberent, indicavit. Et si, quod absit, furere, aut insanire vellet, & violentas manus in aliquos mittere, reminisci debetis, quòd omnes in multis membris, unum corpus sumus, & vos pro tanta*

Numerus Catholicorum Sacerdotum in medio nationis pravæ hæreticorû.

Auxiliū co-
leste petitur.

Oratio Regis
Georgij.

Oratio Ad-
ministrato-
ris Pragen-
sis Ecclesie ad
Regem Ge-
orgium.

violentia usque ad mortem opponere. Hæc, & multa alia valde lacrymabilia protulit, sic, quod multi ad ejulatus, & singultus fuerant provocati. Omnibus ergo Amen respondentibus, in terram prostrati flexis genibus, Patronos Regni Bohemiæ humiliter precabamur, ut suffragium nobis in hoc negotio præstare dignarentur, & Orthodoxæ fidei populum defendere. Sicque trini & trini passim incedentes, processionem perpulchram constituerant à Castro, quousque ad Regis curiam iter persolvebant, alij flentes, alij ridentes: quia tanquam oves ad victimam ducebamur. Cùm igitur ibi venissemus, Rockyzanum cum suis complicibus nos prævenisse reperimus. Propositio ergo Regis primò talis erat. Nos quantum potuimus regna coadunavimus, & pacem fecimus, vos autem Sacerdotes, inter vos jurgia excitatis, vos mutuo hæreticando, sepulturam mortuis denegando, aliæque infinita mala perpetratis. Secundò Sacerdotium fœdatis, cum suspectis mulieribus consortia habentes, ludis, cæterisque nefandis operam datis, & nisi resipueritis, ex quo spiritali judicio caretis, nos pro remedio providere oportebit. Tertiò volumus, & mandamus, ut Compactata, quæ antiquitus nobis sunt concessa, pro unitate & pace hujus Regni solida & fixa, ut authentica, conserventur, & nullus aliquâ excusatione ipsis contraire audeat. Ex quo prædecessores nostri, Sigismundus, Albertus, Ladislaus, ipsa ut rata, approbata, & auctoritate Apostolicâ concessa, firmiter tenere constituerunt, quod & ego attenuare nullatenus cupio, sed potius defendere, & usque ad mortem pro ipsis certare. Quod si facere proponitis, modicâ deliberatione posthabita, nobis edisseratis. Tunc paululùm secessimus, & deliberatione habitâ, D. Doctor ad singula sic respondit: Serenissime Princeps, Ad propositionem propositam, unanimi voluntate sic respondemus: Maiestati regis, immensas gratiarum actiones referimus de pace, & tranquillitate, & multa prospera sibi imprecabatur. De secundo respondit: Verum etiam, multa mala agitantur per Sacerdotes, sed nobis molestum est & incium; quod si aliqui tales ex nostris essent, vellemus DEO auxiliante, & auctoritate quâ fungimur,

calet

tales acriter punire, sed quia nescimus, ergo quempiam injuste punire nolumus. De tertio, quod vestra Serenitas movit, videlicet de Compactatis, breviter id respondemus, quod Generosissimi Domini responderunt: Nos Compactatorum nunquam indignis, nec adhuc indigere, sed quibus permessa sunt, si teneant, DEVS sit arbiter. Quidquid enim de pace in ipsis continetur, libenter amplectemur, sed quod nobis quidpiam salutis afferant, non cognoscimus. Confidimus ergo de Majestate vestra, quod Venerabilem hanc Ecclesiam Pragensem, cum viribus defendere, sicut ceteri Christianissimi Reges velitis & dignemini: Nos alium Riturum, quam eum, quem à Romana Ecclesia recepimus, ignoramus, & mori plius delectat, quam huic portæ cœli, in aliquo contrariare. Tunc Doctor noster vertens se ad suos, & quærens, utrum responsa talia nobis placerent? clamor validus insonuit: placet, & in æternum placebit! Tunc Rex aliquantulum in se fremuit, & volens talibus responsis obviare, obtulit quandam litteram, quam quidam Vicarius, Michaël nomine, Pragensis Ecclesiæ, de Rege ad suam sororē in eadem secta viventem, conscripserat, quæ ista continebat. Quomodo Rex parti suæ adhereret, & in Legatos Apostolicos sæviret, & se hæreticum declarasset, & his similia, quam Rex ore tenus lectabat: sed tamen DEO volente, præfatus Dominus Michaël, præstò non erat. Inculcat ergo Doctori nostro, & omnibus nobis sapissimè hæc scripta, per omnia se excusans, & quod nunquam restitisset Apostolicæ Obedientiæ: sed quæcunque jurasset, tenta essent, subjungens: quod per hoc non esset inobediens, quod communicaret sub utraque specie, quia non esset contra legem, licet esset contra Decreta Papæ. Aliquoties se in hac secta mori declarans. Nec etiam, ait, Legatum Apostolici cepimus: sed Procuratorem nostrum, & proditorem, ac malè dispensatorem. Ergo petere pro tali nefando homine desistatis (liberationem enim ipsius prius petivimus) Tunc Doctor dixit: Nos scimus, quod Venerabilis Pater & Doctor egregius, Fantinus, Legatus verus sit Papæ Sanctissimi, & quæ commissa sibi, explevit. Cur autem tam pudorosè detentus sit, nos in præ-

Domini, scilicet Catholici Proceres.

Fortitudo, & magnanimitas Catholicorum Sacerdotum in præsentia Regis hæretici.

Responsum Catholicorum pro Fantino Apostolice Legato.

Responsum Catholicorum pro Fantino Apostolice Legato.

sens latet. Tunc Rex: Tantis blasphemijs nostram offendit Majestatem, quòd si tu talia faceres, tibi minimè parcerem. His ergo quæstionibus finitis, mandat Rex, ut caperetur Dominus Michaël per Doctorem, & præsentaretur suæ Majestati; sed utrum factum sit nescio, sicque digressi sumus. Sed antequam posses egrederemur, reaccessisti fuimus; Tunc mandat, ut in crastino reverteremur omnes, vel saltem Decani, & potior pars, sicque licentiâ captâ, in Raudnitz profecti sumus, fuerant ergo nostrates usque in feriam tertiam sic vexati, nec vocati, nec dimissi. Tertiâ autem feriâ quasi fuerant calculata, & mandatum, quòd Compactata præ omnibus custodirentur, nec partes diversæ se mutuò lacerarent: sed superioribus suis quælibet obediret. Tunc Rokyczanus, super quodam Magistro Andrea, nostræ partis Presbytero, est conquestus dicens, ipsum sibi obedire nolle. Tunc Rex; Tu vis ut tibi omnes obediant, & tamen nulli vis subesse. Sicque nostri abiverunt, & ad propria remeabant. Dilatio ergo talis superstitiosum quid prætendebat: sed Dominus dissipavit consilium eorum: nullitabant enim è nostris aliqui, quòd duo Episcopi detenti fuissent, & Domino Apostolico præsentati, quos Rex cum suis adventare præstolabatur, qui si venissent, Episcopum ipsis creâssent, nobis præsentibus. Nihil ergo famâ dignum in hac dieta est factum, nisi quòd nostrates fatigati sunt, & Rex publicè se talem declaravit, qualem ipsum Egregius, & in Christo Venerabilis Pater, & Dominus Dominus Fantinus electus Cardinalis, esse convicit; quem vincitū vestris Charitatibus commendo; tanta enim coram Rege eructavit, quòd si singula vellem describere, dies non sufficeret, nec chartula talis caperet. Constanter ergo vir ille magnanimus, usque ad carceres pro fide certavit. Omnem enim efficaciam Sacramentorum istis sectis abstulit, auctoritatèq; Apostolicâ, ipsis magnum dispendium intulit, anathematizando, excommunicando, tanquam latrones & fures, aliunde quasi per ostium in ovile ascendentes, quod in tota Bohemia à Christi fidelibus ratissimè tenetur.

Dicum Regis Georgij contra Rokyczanam,

Pantinus fortiter tulit iram Regis, & carceres.

Ter-